



Brief-3. Sentagi, 18 november 2007

*Empat! .... Empat! .... Empat! .... Empat! ....*

Het is wel erg eentonig! Johannes Jonkman en ik staan vanuit zijn huis te kijken en te luisteren naar het tellen van de stemmen. Het stemlokaal is vlak naast zijn huis, en ze zijn na afloop van het stemmen om 12 uur meteen begonnen met tellen. Telkens wordt een stembiljet tegen het licht gehouden, zodat iedereen kan zien welke kandidaat is aangeprikt - want ze stemmen hier door een gaatje te prikken in de foto van de betreffende kandidaat. Nummer-4 (*empat*) is zo te horen hier duidelijk favoriet. Slechts een enkele keer wordt de monotone cadans onderbroken als er zowaar een stem op één van de andere drie blijkt te zijn uitgebracht - dat biljet wordt dan extra lang tegen het licht gehouden, zo van: kijk maar, het is echt zo! Maar uiteindelijk blijken er hier in Sentagi maar liefst 300 stemmen op nummer 4 te zijn uitgebracht, terwijl de andere 3 samen er slechts 16 hebben weten binnen te halen. Er wordt al tijdens het tellen druk ge-smst, en tegen het eind van de dag is duidelijk dat nummer 4 ook op veel andere plaatsen verrassend heeft gewonnen. Maar de officiële einduitslag zal nog wel een paar weken op zich laten wachten. De eerste protesten tegen de gang van zaken zijn al weer ingediend. Zo zouden de kiezers op sommige plaatsen geïntimideerd zijn bij de stemhokjes, en dat moet natuurlijk tot op de bodem worden uitgezocht. De krant staat er hier vol van. En de tellingen lopen ook nogal uiteen, dus die stemmen moeten vermoedelijk nog enkele malen centraal herteld worden. Maar afgezien daarvan wordt door iedereen luid geconstateerd dat dit 'feest van de democratie' een groot succes is geworden!



In elk geval had ik een vrije dag want verschillende van mijn pupillen moesten optrekken naar de plaats waar ze ingeschreven waren, als in de dagen van keizer Augustus. Stemmen bij volmacht is hier (officieel tenminste) niet mogelijk. Het komt mij slecht uit, want ik heb de tijd hard nodig om mijn programma hier op de Theologische Opleiding van de GGRI af te ronden. In overleg krijg ik vrijdag daarom de hele morgen toebedeeld, in plaats van alleen de laatste 2 uur. Dat geeft me de kans om nog een tentamen af te nemen. Vooraf krijgen ze nog gelegenheid om vragen te stellen over wat ze nog niet helemaal begrijpen. Ik laat telkens eerst de andere studenten proberen een



antwoord te geven. Dat levert een leuke onderlinge discussie op. Degene die altijd overal een antwoord op heeft (of denkt te hebben) is er vanmorgen niet, en dat komt mij wel goed uit: nu komen de anderen duidelijk meer los. Op het laatst heeft niemand meer een vraag. Dat worden dan dus allemaal tienen, zou je denken, maar dat valt toch tegen. Al blijken sommigen van die jongeren het nog niet eens zo gek te hebben gemaakt. Het resultaat valt me in elk geval mee, en dat stemt tot tevredenheid.

Deze week begon met een 2-daagse conferentie over het christelijke huwelijk. Dat heeft hier nogal wat voeten in aarde. Vaak wil men veel te snel trouwen, en dan ook steeds vaker ook weer scheiden als de liefde over is. Echtgenoten die hun partner in de steek laten. En wat als die dan weer wil trouwen, mag dat dan kerkelijk bevestigd worden? Dat soort problemen staat garant voor stevige



discussies. Daarbij gaan bijbelse en andere argumenten over tafel, maar vooral ook heel veel gevallen, want iedereen heeft in zijn gemeente wel iets meegemaakt. Het onderwerp wordt ingeleid door een drietal predikanten van de GGRI. De één doet dat boeiender dan de ander, maar alle drie lijken ze toch te blijven steken in een tekening van hoe slecht het soms is, en in aanzetten tot een soort casuïstiek: wat te doen als... En ook in de discussies blijkt maar erg weinig van een structurele kerkelijk aanpak van deze problematiek.



Johannes en ik zitten er 'slechts' als adviseur bij. De tweede dag word ik

gevraagd om mijn mening te geven. Ik vertel hoe deze zelfde problematiek in 1988 al op de eerste synode van de GGRI-Papua aan de orde is geweest. Toen is daar een 'handleiding voor het huwelijk' in principe aangenomen, en op de twee volgende synodes officieel vastgesteld. Ik heb het boekje bij me, en vertel wat over de inhoud, met name hoe de insteek van dit boekje is om structureel onderwijs te geven over het huwelijk: in preken, op gemeentevergadering, op de gewone



catechisaties, en op een jaarlijkse speciale huwelijks-catechisatie. Want als je pas in actie komt als de problemen zich voordoen, ben je natuurlijk al veel te laat! In de pauze komt de voorzitter van de vergadering vragen of ze het boekje mogen kopiëren. De problematiek toen op Papua was natuurlijk best weer anders dan nu hier op Kalimantan, maar er zitten toch best ook voor hier heel bruikbare elementen in dat

boekje van hun zusterkerken.

Aan het eind lijkt de conferentie als een nachtkaaars uit te gaan; voor we het in de gaten hebben zijn ze al bezig met afsluiten. Op voorstel van ds. Jonkman wordt er dan toch nog maar een commissie in het leven geroepen om op grond van deze conferentie een aantal conclusies en aanbevelingen op papier te zetten. Meteen een datum afgesproken waarop deze commissie zal vergaderen. En hun rapport zal dan op de synode van begin december besproken worden. Wordt vervolgd dus.





Vanmorgen ben ik weer uit preken geweest. Dat vind ik toch de mooiste ogenblikken op deze reizen: die zondagse ontmoetingen met allerlei gemeenten, op soms afgelegen plekjes. Vorige week in Lamat Payang, een evangelisatiepost tussen de sawa's aan de voet van de bergen. Een heel klein groepje mensen: alles bij elkaar zo'n 20, mannen vrouwen en kinderen samen.



Vanmorgen in Magmagan, waar ik het 52<sup>e</sup> lid mocht dopen, een in juni geboren baby. Beide dorpen liggen iets van 10 km hier vandaan, dus eigenlijk vlakbij. Toch is de sfeer er totaal anders dan hier in Sentagi: uit de sfeer van de stad die toch ook hier in Sentagi hangt, ben je daar echt op het 'platteland'. En je komt elke keer weer onder de indruk als je ziet hoe overal Gods Geest aan het werk is. Hier in Magmagan bv, waar al een jaar of 10 een paar gezinnen woonden die in Sentagi kerkten, tot er in 2004 in de GGRI meer aandacht kwam voor evangelisatie. Toen zijn ze daar in huis diensten gaan beleggen, en inmiddels zijn dat nu 12 gezinnen. Een stel plaatselijke bouwvakkers die vorig jaar het nieuwe kerkje hebben neergezet hebben zich er ook bijgevoegd. Mensen van allerlei achtergrond: heidens, oppervlakkig rooms, islam... Om stil van te worden. En om blij van te zingen!

Een hartelijke groet,  
Jaap

